

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.०२/रवका-१(१८)

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : १८ डिसेंबर, २०२३

संदर्भ : १) शासन परिपत्रक क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.०२/ १८(र.व का.), दि.०२ फेब्रुवारी, २०२३

२) शासन परिपत्रक क्रमांक : मातंस २०२२/प्र.क्र.६२/से-१/३९, दि.२३ फेब्रुवारी, २०२२

३) शासन परिपत्रक क्रमांक : संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.०२/१८(र.व का.), दि.२७ मार्च, २०२३

शासन परिपत्रक

राज्य शासकीय कार्यालयांमध्ये शासकीय कामकाजात संगणकाचा अधिकाधिक वापर करून शासकीय कामकाज गतिमान व्हावे, कामकाजात सुसूत्रता यावी, दस्तऐवज व माहिती सुरक्षित रहावी, तसेच निर्णय प्रक्रिया गतिमान व सुलभ व्हावी याकरिता मंत्रालयीन विभागांमधील तसेच क्षेत्रीय कार्यालयांतील शासकीय कामकाजात ई-ऑफिस प्रणालीचा प्रभावी वापर करून सदर प्रणाली कार्यान्वित करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या सूचना उपरोक्त संदर्भीय परिपत्रकांनुसार देण्यात आल्या आहेत. मंत्रालयीन सर्व प्रशासकीय विभागांमधील तसेच क्षेत्रीय कार्यालयांतील शासकीय कामकाजात दि.०१ एप्रिल, २०२३ पासून ई-ऑफिस प्रणालीचा वापर प्रभावीपणे करण्यासाठी संदर्भाधीन परिपत्रक दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०२३ अन्वये मानक कार्यपद्धती निश्चित करण्यात आली आहे.

२. ई-ऑफिस प्रणाली अंमलबजावणी बाबतची कार्यपद्धती विहित करून जवळपास सात महिन्यांपेक्षा अधिक काळ लोटूनही काही विभागांमध्ये अद्यापही Physical नस्त्या तयार करून नंतर ती स्कॅन करून ई-ऑफिस प्रणालीवर अपलोड करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आल्याचे निदर्शनास आले आहे. सामान्य प्रशासन, नियोजन, वित्त, विधि व न्याय इत्यादी विभागांनी त्यांच्याकडे अभिप्रायार्थ प्राप्त होणाऱ्या नस्त्या या केवळ ई-ऑफिस प्रणालीद्वारे स्विकारणे आवश्यक आहे. याबाबत मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी खालील निर्देश दिले आहेत-

अ) सर्व मंत्रालयीन विभागांमध्ये १०० टक्के ई-ऑफिस प्रणालीमध्ये संपूर्ण नस्ती ग्रीन शिटवर तयार करून ती Digital Signature/E Signature च्या माध्यमातूनच पुढे सादर करण्यात यावी.

ब) मंत्रालयीन विभागांमध्ये Physical नस्ती तयार करून नंतर ती स्कॅन करून ई-ऑफिस प्रणालीवर अपलोड करण्याच्या कार्यपद्धतीचा कोणत्याही परिस्थितीत अवलंब करण्यात येवू नये.

उपरोक्तनुसार करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा अनुपालन अहवाल मुख्यमंत्री सचिवालयास सादर करण्याचे निर्देश मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी दिले आहेत. त्यानुसार वरिलप्रमाणे कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अनुपालन अहवाल त्वरित या विभागास सादर करावा.

तसेच, ई-ऑफिस प्रणालीवर प्राप्त झालेल्या दैनंदिन टपालाबाबत अनेक विभाग कार्यवाही करीत नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. याबाबत अनेक जण पाठपुरावा करीत असूनही त्यास आवश्यक तो प्रतिसाद मिळत नसल्याबाबतच्या तक्रारी विभागास प्राप्त होत आहेत. ई-ऑफिस प्रणालीवर प्राप्त होणाऱ्या टपालांवर विहित मुदतीत कार्यवाही करून त्याबाबत संबंधित अर्जदारास योग्य ते उत्तर देणे आवश्यक आहे. यासंदर्भात सर्व विभागाच्या सचिवांनी विभागातील सर्व अधिकारी/कमचारी व अधिनस्त कार्यालयांना त्यानुषंगाने आवश्यक कार्यवाही करण्याच्या सूचना द्याव्यात. प्रकरणांवर/संदर्भावर विहित मुदतीत कार्यवाही न करणाऱ्या संबंधितांविरुद्ध शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, २००५ अन्वये योग्य ती कार्यवाही करावी.

३. उपरोक्त सूचनेच्या अनुषंगाने सर्व विभागांनी जास्तीत जास्त ई-ऑफिस प्रणालीचा वापर करावा. महाराष्ट्र कार्यालयीन कार्यपद्धती नियमपुस्तिका, २०२३ मध्ये कार्यालयातील दैनंदिन कामकाज ई-ऑफिस प्रणालीमध्ये कशाप्रकारे करता येईल याबाबतची कार्यपद्धती नमूद करण्यात आली आहे. त्यानुसार सर्व विभागांनी कार्यवाही करावी.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३१२१८१७०४१५८००७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(रो. दि. कदम-पाटील)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत-

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव.
२. मा.सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
३. मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
५. मा.उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
६. मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. सर्व सन्माननीय विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य.
८. मा.मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
९. मा.उपमुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
१०. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ३२.
११. मा.मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ३२.
१२. सचिव, राज्य निवडणूक आयोग, पहिला मजला, नवीन प्रशासकीय इमारत, मुंबई-४०० ३२.
१३. मा. महाधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१४. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ३२.
१५. प्रबंधक, मा.मुंबई उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई